

زن در چالش فکری تشیع و تبشیر

پاسخ به شبهات مبشران مسیحی درباره جایگاه حقوق زن در تشیع

علی غلامی

تهیه: طب تعمیق ایمان دینی
دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

بیت مسیح
۱۳۹۹

غلامی، علی، ۱۳۶۲ -

زن در چالش فکری تشیع و تبشیر: پاسخ به شبهات مبشران مسیحی درباره جایگاه حقوق زن در تشیع / علی غلامی؛ تهیه قطب تعمیق ایمان دینی. - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۹۹.
۳۲۰ ص. - (مؤسسه بوستان کتاب: ۲۹۵۷) (سیاسی اجتماعی. زن)

ISBN 978-964-09-2179-1

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. [۳۰۷] - ۳۲۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.

۱. حقوق زن - جنبه‌های مذهبی - اسلام. ۲. زنان در اسلام - پرسش‌ها و پاسخ‌ها. ۳. زنان در مسیحیت - پرسش‌ها و پاسخ. ۴. زنان در اسلام. ۵. زنان در مسیحیت. ۶. هیئت‌های اعزامی مسیحی. الف. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. قطب تعمیق ایمان دینی. ب. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. مؤسسه بوستان کتاب. ج. عنوان. د. عنوان: پاسخ شبهات مبشران مسیحی درباره جایگاه حقوق زن در تشیع.

۲۹۷ / ۴۸۳۱

BE ۳۰ / ۱۷۲

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۷۲۶۶۰۳۴

۱۳۹۹

■ موضوع: زن (سیاسی اجتماعی)

■ گروه مخاطب: تخصصی (طلاب، دانشجویان، پژوهشگران و اساتید حوزه و دانشگاه)

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۲۹۵۷

مسلسل انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۷۴۸۴

بوستان کتاب

زن در حالش فکری تشیع و تیشیر

پاسخ به اتهامات بشران می‌یحی درباره حقوق زن در تشیع

نویسنده: علی غلامی

تهیه: قطب تعمیق ایمان دین / د تتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

ناشر: مؤسسه بوستان کتاب

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چارخانه مؤسسه بوستان کتاب

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۹ • شمارگان: ۱۰۰۰ • بها: ۵۵۰۰۰ تومان

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

♦ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفائیه)، ص پ ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۷-۳۷۷۴۲۱۵۵ نمابر: ۳۷۱۸۵، تلفن پخش: ۳۷۷۴۳۴۲۶

♦ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاران) • تلفن: ۳۷۷۴۳۴۲۶

♦ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۱۷۸-۰۲۱-۵۹۶

♦ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رسوی، تلفن: ۳۲۲۳۰۰۲

♦ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهار راه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۲۲۲۰۰۱۰

♦ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، نبش خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹

اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۳۷۱۵۵ و یا ارسال درخواست به:

E-mail: info@bustaneketab.com

بست الکترونیک مؤسسه: جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: www.bustaneketab.com

با قدردانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

♦ اعضای شورای بررسی آثار • ویراستار: محمدرضا منصفی

♦ اصلاحات حروف نگاری: منا جمیل پور و حسین محمدی • صفحه‌آرایی: احمد مؤتمنی و سکیته ملازاده

♦ کنترل فنی صفحه‌آرایی: سید رضا موسوی‌منش • مدیر گروه هنری: مسعود نجابتی • طراح جلد: محمد ارزندی

♦ اداره آماده‌سازی: حمیدرضا تیموری • اداره چاپخانه: مجید مهدوی و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.

رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست مطالب

۱۱	پیش‌گفتار
۱۵	مقدمه

فصل نخست

نقدهای مسیحیت تجلی به شخصیت و حقوق زن در اسلام

۲۳	مقدمه
۲۷	گفتار نخست: بایسته‌های فهم منظومه اندیشه اسلامی در حوزه زن و خانواده و...
۲۷	۱. برخی مبانی حاکم بر اندیشه اسلامی در حوزه زن و خانواده
۲۷	۱-۱. توحیدمحوری نظام خلقت
۲۸	۱-۲. هدفمندی خلقت
۲۹	۱-۳. تناسب میان تکوین و تشریع
۳۰	۱-۴. جامعیت دین
۳۱	۱-۵. نظام‌مند و شبکه‌ای بودن دین
۳۳	۲. اصول حاکم بر منظومه اندیشه دینی در حوزه زن و خانواده
۳۵	گفتار دوم: پرسش‌های مبشران مسیحی و پاسخ‌های آن
۳۵	۱. چندهمسری
۳۶	۱-۱. تعدد زوجات در عهد عتیق

زن در چالش فکری تشیع و تبشیر

- ۲-۱. تعدد زوجات در عهد جدید ۳۷
- ۳-۱. تعدد زوجات در سنت مسیحی ۳۸
- ۴-۱. تعدد زوجات در اسلام ۳۹
۲. تعدد زوجات پیامبر ۴۵
- یاسخ ۴۵
- ۱-۲. سنت تعدد زوجات در سنت‌های پیش از اسلام ۴۵
- ۲-۲. شریعت و سجایای اخلاقی پیامبر ﷺ ۴۶
- ۱-۲. حد ران پیامبر ﷺ ۴۹
- ۴-۲. فلسفه تعدد زوجات پیامبر ﷺ ۵۴
۳. ازدواج پیامبر اسلام با عایشه ۵۸
- ۱-۳. ازدواج با نوجوانان در کتاب مقدس ۵۸
- ۲-۳. تحریف سن ازدواج عیسه در برخی متون تاریخی ۵۹
- ۳-۳. ملاک‌های همسرگزینی پیامبر ﷺ ۶۲
- ۴-۳. چگونگی ازدواج پیامبر با عایشه ۶۳
۴. دیه زن ۶۶
- ۱-۴. دیه زن در کتاب مقدس ۶۶
- ۲-۴. دیه در شریعت اسلامی ۶۷
- ۳-۴. حکمت و فلسفه تفاوت دیه زن و مرد در اسلام ۶۸
۵. ارث زن ۷۱
- ۱-۵. کتاب مقدس و مسئله ارث ۷۲
- ۲-۵. تحولات اسلام در قواعد ارث و مالکیت اقتصادی زن ۷۳
- ۳-۵. احکام ارث در اسلام ۷۴
- ۴-۵. حکمت و فلسفه نظام توارث در اسلام و تفاوت زن و مرد در ارثیه ۷۶
۶. طلاق ۷۹
- ۱-۶. طلاق در عهدین ۷۹

۸۰	۶-۲. طلاق در اسلام
۸۲	۶-۳. بایسته‌های اخلاقی - حقوقی طلاق در اندیشه اسلامی
۸۵	۶-۴. حمایت حقوقی از زن در طلاق
۸۸	۷. اطاعت زن از مرد
۸۹	۷-۱. اطاعت زن از مرد در کتاب مقدس
۹۱	۷-۲. نگاه اسلام به منزلت زن و مرد و جایگاه ارزشی آن‌ها
۹۲	۷-۳. مفهوم‌شناسی سرپرستی مرد در اندیشه اسلامی
۹۶	۸. تأدیب زن
۹۷	۸-۱. تأدیب زن در کتاب مقدس
۹۹	۸-۲. روزه بر م‌توان آیه مورد اشاره (مفهوم و حکم نشوز در اسلام)
۱۱۳	۹. حجاب
۱۱۳	۹-۱. حجاب و پوشش در کتاب مقدس و تعالیم مسیحی
۱۲۰	۹-۲. حجاب در اسلام
۱۲۵	۱۰. حضور زنان در مناصب دینی، اجتماعی
۱۲۵	۱۰-۱. دیدگاه کتاب مقدس و مسیحیت درباره تصدی مناصب دینی توسط زنان
۱۲۹	۱۰-۲. دیدگاه اسلام پیرامون حضور زنان در مناصب دینی و اجتماعی
۱۳۲	۱۰-۳. حکمت و فلسفه دیدگاه اسلامی در خصوص حضور زنان در مناصب...
۱۳۴	۱۱. تعلیم و تربیت زنان و ایفای نقش آنان به عنوان عالمان و مراجع دینی
۱۳۵	۱۱-۱. تعلیم و تربیت زنان در کتاب مقدس
۱۳۶	۱۱-۲. تعلیم و تربیت زن در اسلام
۱۴۰	۱۲. ناقص‌العقل دانستن زن در اسلام
۱۴۱	۱۲-۱. حکمت و عقلانیت زن در اندیشه مسیحی
۱۴۲	۱۲-۲. دیدگاه تشیع پیرامون عقل زن
۱۴۸	۱۳. شهادت زن
۱۴۸	۱۳-۱. شهادت زن در کتاب مقدس

زن در چالش فکری تشیع و تبشیر

- ۱۳-۲. شهادت زن در اندیشه اسلامی ۱۵۱
- گفتار سوم: تبشیر مسیحی، اهداف، اقدامات و راهبردها ۱۵۷
۱. پیشینه تبشیر در ایران ۱۵۸
۲. تبصیر یا تبشیر ۱۵۹
۳. سرمایه‌ها، منابع و ابزارهای در خدمت تبشیر ۱۶۲
۴. استراتژی‌های تبشیر مسیحی ۱۶۴
۵. راهبردها و روش‌های تبشیر مسیحی ۱۶۶
۶. آثار و فعالیت‌های تبشیری ۱۶۸
۷. میزان تفیقات و رزافه‌های تبشیر ۱۷۰
۸. ناکامی‌ها و ناط آسب‌ها: مسیحیت تبشیری ۱۷۱
۹. فرصت‌های حاصل از مواجهه با تبشیر ۱۷۲
- جمع‌بندی ۱۷۴

سوم

آشنایی با مسیحیت و چالش‌های آن در عرصه زن و خانواده: مبشران مسیحی پاسخ دهند!

- گفتار نخست: مسیحیت و تحولات تاریخی آن ۱۷۹
- مقدمه ۱۷۹
۱. دوران ظهور مسیحیت ۱۸۰
۲. تحولات مسیح و نقش او در ارتقای منزلت زنان و مردان ۱۸۳
۳. عصر حواریون ۱۸۴
۴. از دوران صدر (دوران آباء کلیسا) تا پایان قرون وسطی ۱۸۸
۵. از عصر اصلاحات تا کنون ۱۹۲
- گفتار دوم: چالش‌های مسیحیت در عرصه زن و خانواده: مبشران پاسخ دهند! ۱۹۶
۱. روح حاکم بر عهد عتیق و جایگاه ارزشی زن در آن ۱۹۷
۲. جایگاه زن در فرامین شریعت عهد عتیق ۲۰۱

۲۰۴	۳. روایت کتاب مقدس از آفرینش جنس مؤنث
۲۰۶	روایت تشیع از آفرینش زن
۲۰۷	۴. گناه نخستین و پیامدهای آن بر منزلت زن
۲۱۲	گناه آدم و حوا از منظر اندیشه شیعی
۲۱۳	۵. آموزه تجسید و نجات و تأثیر آن بر منزلت جنس مؤنث
۲۱۵	تجسید، فدا و نجات مسیحی در نگاه شیعی
۲۱۷	۶. توحید تثلیثی و تصویر مردانه خدا
۲۱۹	نقد چارلز دایو و توحید تثلیثی
۲۲۱	۷. مدل‌های ارتباط خدا با انسان در مسیحیت
۲۲۲	۷-۱. جنسیت پیر خدا و رابطه او با انسان در اندیشه شیعی
۲۲۳	۸. اسوه‌های دیر در مسیحیت
۲۲۷	اسوه‌های دینی در تشیع
۲۲۸	۹. نحوه نگارش کتاب مقدس و تأثیر آن بر نویسندگان در خلق چالش‌های جنسیتی در آن
۲۳۰	نحوه نگارش کتاب مقدس در نگاهی انتقادی
۲۳۴	۱۰. زن در کلام و تفاسیر رهبران کلیسا
۲۳۷	نقد جایگاه زن در کلام رهبران کلیسا
۲۴۰	۱۱. نگاه سلسله‌مراتبی به جایگاه زن در مسیحیت و زن و مسیح
۲۴۳	نقد به نگاه سلسله‌مراتبی کلیسا
۲۴۴	۱۲. نگاه مسیحیت به تمایلات دنیوی و غریزه جنسی و نقش آن در اخلاق
۲۴۸	نگاه تشیع به تمایلات مادی و غریزه جنسی
۲۴۹	۱۳. تجرد در مسیحیت
۲۵۳	نقد تشیع به دیدگاه مسیحیت درخصوص تجرد
۲۵۴	۱۴. خانواده در مسیحیت
۲۵۸	خانواده در اندیشه شیعی
۲۶۰	۱۵. سیستم روحانیت دینی در مسیحیت و میزان کارآمدی آن در ارتقای منزلت خانواده

پیش‌گفتار

امروز حوزه ادیان و مذاهب در جایگاه یکی از پایه‌های اصلی و ارکان تحول در نظام‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی جوامع، اهمیت خود را به مناسبات گوناگون بشری تحمیل کرده است. شاهد رقابت‌های جدی میان ادیان هستیم. مسیحیت در میان ادیان دغدغه‌دار تبلیغ و ترویج، پیشتاز بوده است. نگاهی تاریخی نشان می‌دهد این دین از همان قرون اول پیدایش در کاپوی گسترش بوده و از این رو، مبلغانی را به اطراف و اکناف جهان می‌فرستاد تا تبلیغ و پیش ببرند.

جایگاه‌یابی و اهمیت‌شناسی مقوله «تشییر» و «تبلیغ» در مسیحیت و جراحوبی تبدیل آن به یکی از ارکان جدایی‌ناپذیر این دین را باید در باب ۲۸، آیه ۱۹ انجیل متی جست‌وجو کرد که در آن، عیسی در آخرین وصایای خود به حواریون، فرمان می‌دهد:

پس رفته، همه امت‌ها را شاگرد سازید و ایشان را به نام پدر، پس و روح‌القدس تعمید دهید.

اما آنچه در قرون پس از عیسی و تحریفات در مسیر و منش او شاهد آن بودیم و از پیوند کلیسا با زورمندی و ثروت‌اندوزی و قرین‌شدن آن با اهداف سلطه‌جویان و استعمارگران حکایت داشت، نشان داد که می‌بایست میان دغدغه مؤمنان مسیحی برای دعوت از سایر آیین‌ها و کیش‌ها به دین خود و تبشیرهای آلوده به اغراض و مطامع اقتصادی و سیاسی نظام سلطه، تفاوتی جدی قائل شد، چراکه به گواهی اسناد

خداشنه‌ناپذیر تاریخی، برخی از جریان‌های مروج فضای تبشیری که بیشتر آن‌ها را می‌توان در میان پروتستان‌ها و اونجلیست‌ها سراغ گرفت، بیش از آن‌که دلبسته گسترش آیین عیسوی باشند، همچون ایزاری در خدمت نیل چپاول‌گران به مقاصد خود بوده‌اند و البته از این رهگذر، منافی نیز برای خود به دست آورده‌اند.

انقلاب اسلامی ایران در جایگاه نظامی مبتنی بر باورهای اعتقادی، به صورت جدی با دیدگاه‌های ادیانی و فرقه‌ای بدیل و رقیب مواجه بوده است؛ آن‌چنان‌که در برخی عرصه‌های فرهنگی، جنگی پنهان به منظور تغییر و تهدید باورهای اعتقادی نسل جوان و آتیه‌ساز در حال وقوع است و در دهه‌های اخیر، گسترش و فروغ هرچه بیشتر گفتمان انقلاب اسلامی و آموزه‌های مکتب اهل بیت (ع) هجمه‌ها و خصومت‌های روزافزونی را برانگیخته و معاندان نظام اسلامی را با تمام زاد و توشه خود به صحنه معارضا پدیدار پنهان با آموزه‌های اسلام ناب محمدی کشانده است. در همین راستا، شاهد تلاش برای چالش کشیدن اقتدار انقلاب اسلامی از شیوه تمرکز بر مسئله مذاهب و قومیت‌ها هستیم که می‌راند فرصت‌ها و سرمایه‌های ارزنده این تنوع مذهبی و قومی را به انحراف و ائتلاف‌کنندگان گسترش چشمگیر حجم اقدامات تبشیری و فعالیت‌های فرقه‌ای در دهه چهارم انقلاب اسلامی، گواه آن است که معارضان دیرین ایران اسلامی، با پذیرش ناکامی در حربه جنگ سخت، با چرخشی آشکار قدم به جبهه جنگ نرم نهاده‌اند؛ به گونه‌ای که به جرأت می‌توان گفت امروز استحاله دینی و اعتقادی از طریق دامن‌زدن به فعالیت‌های تسری و تبلیغی، به یکی از استراتژی‌های مهم نظام سلطه برای ضربه‌زدن به کیان انقلاب شده است. ایران بدل گشته است.

اکنون در کنار اقدامات شایسته و فراوان نظام اسلامی، حوزه‌های علمی و نهادهای متولی عرصه فرهنگ، دفتر تبلیغات اسلامی نیز با آرایش سازمانی جدید و با رویکرد مسئله‌محوری، چندی است که با تأسیس قطب‌های علمی و راهبردی و میزهای کارشناسی، مطالعات مسئله‌شناسانه، کاربردی و هم‌افزای حیطه‌های علمی مختلف و تلفیق دانش‌های میان‌رشته‌ای و بینارشته‌ای را در دستور کار قرار داده است و این

هست که مسئله‌ها و چالش‌های حوزه‌های مختلف فرهنگ و دین، با شناخت و راه‌کاریابی علمی همراه شوند.

قطب تعمیق ایمان دینی و مقابله با فرق انحرافی دفتر تبلیغات اسلامی که مسئله شناسی تهدیدات و فرصت‌های تعاملی مسیحیت را با حضور برترین کارشناسان و فضایی نامدار این عرصه، در میز کارشناسی مسیحیت خود پی‌جویی می‌کند، این‌گونه هدف‌گذاری کرده است: به شناختی عالمانه، مقایسه‌ای، کاربردی، متناسب با حوزه‌های خلأ و نیازهای عینی از مسیحیت دست‌یابد و مطالعات صورت‌پذیرفته براساس نظام نیازها و اولویت‌های احصاشده را در اختیار جامعه علمی و کارشناسی قرار دهد. در میز کارشناسی مسیحیت تلاش شده است تا در کنار بهره‌مندی از رهیافت‌های سایر مراکز، نهادهای پژوهشی و فرهنگی، ماهیت مسیحیت تبشیری مورد واکاوی دقیق، پژوهش‌های انضمامی و ترویج عالمانه و اثربخش قرار بگیرد و با همکاری هم‌افزای سایر نهادها، قدم‌های مؤثری برای مقابله با توطئه‌های شوم این جریان برداشته شود. در همین راستا، یکی از مهم‌ترین رسالت‌های فعالین مواجهه با مسیحیت تبشیری، آگاهی‌بخشی و روشن‌گرایی نسبت به مخاطرات این جریان، انجام مطالعات تطبیقی اسلام و مسیحیت و پاسخ به شبهات پرتعدادی است که کیان فکری نسل جوان این مرز و بوم را هدف تهدید قرار داده است. لازم است انحطاط اندیشه‌های ترویج‌شده از سوی مبشران مسیحی را تبیین و اهداف پشت‌پرده این گرایش فکری را برملا و از طریق تطبیق و مقارنه، برتری و برتری‌مندی مادیات بخشی اندیشه اسلامی را نمایان‌تر کرد. هم‌چنین باید با ارائه گزارشی از پیشینه تاریخی فرقه‌های تبشیری، نقش نظام سلطه در توسعه و ترویج آن‌ها را تشریح نمود.

نوشتار حاضر مطالعه‌ای تطبیقی و مبتنی بر پژوهش‌های کاربردی از کارشناسان این حوزه است.

امید آن می‌رود که از رهگذر مقابله با این فرقه‌های انحرافی در خدمت مطامع استعمار فرانو، به حول و قوه الهی شاهد ارتقا و تعمیق باورهای دینی باشیم و این تلاش مرضی رضای حضرت صاحب‌الامر علیه السلام واقع گردد.